

Către: Valeriu MUDUC
Deputat, Președintele Comisiei parlamentare de mediu

Ina COȘERU
Deputat, Vicepreședintele Comisiei parlamentare de mediu

Nr. 56 din 12.04.2023

Ref.: Avizare Proiect de modificare a Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului

Stimate domnule Muduc,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

AmCham Moldova reiterează susținerea inițiativei de modificare a cadrului normativ existent în vederea eliminării neconcordanțelor legislative pentru implementarea eficientă a Responsabilității Extinse a Producătorului cât și în scopul alinierii la practicile Europene existente din domeniu.

Asociația a examinat cu atenție proiectul de lege nr. 160 din 30.05.2023 pentru modificarea Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului înaintat în calitate de inițiativă legislativă de Dna Ina Coșeru – Deputat în Parlamentul Republicii Moldova și prezintă comentariile și propunerile care exprimă, inclusiv, poziția agreată în cadrul ședințelor Grupului de Lucru creat pe platforma Ministerului Mediului.

În această ordine de idei, comunicăm următoarele.

1. La Art. I, pct. 3) din proiect este prevăzută modificarea alin. (4), pct. 2 al art. 11 din Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului prin separarea tipului de material din care sunt confecționate ambalajele în „reciclabile” și „nereciclabile”. Proiectul de lege, însă, nu prevede un mecanism clar și nici autoritatea publică care va încadra deșeurile de ambalaj în categoriile „reciclabil” și „nereciclabil”. Or, considerăm că o astfel de omisiune juridică va acorda o putere discreționară disproporționată oricărei instituții publice abilitate cu o această atribuție. Astfel, se propune stabilirea unui singur nivel de taxare a ambalajului, fără separarea acestuia în „reciclabil” și „nereciclabil”.

Tot aici, Proiectului de lege prevede introducerea unei categorii noi de ambalaje și anume – ambalajele compozit.

Sistemele colective REP existente la moment în Republica Moldova, nu au posibilitatea de a recicla sau exporta deșeurile de ambalaj compozit categorie aparte din următoarele motive:

- a) în Republica Moldova nu există facilități de reciclare a ambalajului compozit;
- b) facilitățile de reciclare a ambalajului compozit din țările apropiate (Ucraina, Romania, Grecia) au deja supra-stocuri având dificultăți cu cantitățile suplimentare;
- c) perioada de negociere a unui contract de livrare a deșeurilor compozite către o facilitate de reciclare din străinătate durează, conform estimărilor, până la 2 ani.

Toate acestea fac imposibilă, în viitorul apropiat, atingerea oricăror ținte de reciclare, în Republica Moldova, a ambalajului compozit pe categorie separată.

În același context, Proiectul de lege prevede că agenții economici care ating țintele de reciclare a deșeurilor de ambalaj, stabilite în HG nr. 561/2020, sunt scutiți integral de achitarea taxei de poluare a

mediului. Precizăm că HG nr. 561/2020 nu prevede ținte de reciclare separate pentru o astfel de categorie de ambalaj ca ambalajul compozit.

Astfel, în cazul ambalajului compozit, producătorii autohtoni sunt în imposibilitatea de a atinge o țintă de reciclare care nu există și vor achita integral taxa de ambalaj, inclusiv pentru ambalajul utilizat pentru produsele destinate exportului.

În situația dată, putem constata o incompatibilitate a Proiectului de lege cu actele normative în vigoare, dar și un vid juridic de cel puțin 3 luni, termen în care Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile Proiectului de lege. În temeiul celor menționate, se propune păstrarea ambalajului compozit în categoria de ambalaje de hârtie și carton.

2. La Art. I, pct. 3) din proiect este prevăzută introducerea unui alineat nou (7) la art. 11 din Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului:

„(7) Subiecții legii, care sunt înregistrați în SIA-MD, beneficiază de o scutire de taxă pe ambalaje, egală cu raportul dintre cantitatea de deșeuri valorificate și cantitatea de deșeuri care corespunde obiectivului de valorificare conform anexei nr. 2 din HG 561/2020, înmulțit cu taxa pe ambalaje conform alineatului 2) al prezentului articol. Subiecții care au atins obiectivul de valorificare nu achită taxa pe ambalaje conform prezentului articol.

$$S = V / \bar{T} * T_i$$

Unde:

S = Scutire;

V = Cantitatea de deșeuri reciclată;

\bar{T} = Cantitatea de deșeuri ce corespunde țintei de reciclare conform anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 561/2020;

T_i = Valoarea Taxei pe ambalaje conform punctului 4 al prezentului articol;

Astfel, subiecții legii, care sunt înregistrați în SIA-MD, urmează să achite taxa calculată conform următoarei formule:

$$T = (\bar{T} - V) * T_i$$

Unde:

T – este taxa pentru achitare;

\bar{T} = Cantitatea de deșeuri ce corespunde țintei de reciclare conform anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 561/2020;

V = Cantitatea de deșeuri reciclată;

T_i = Valoarea Taxei pe ambalaje conform punctului 4 al prezentului articol;

Reieșind din redacția și formula propusă se constată faptul că subiecții taxei de ambalaje beneficiază de o scutire, ceea ce presupune că subiecții din start sunt datori față de stat cu 100% din taxa din care se presupune că se consideră scutirea.

Dacă facem o simulare (în calitate de exemplu) cu formula propusă $S = V / \bar{T} * T_i$ primim următoarele rezultate:

V = 20 de tone;

\bar{T} = 26 de tone;

T_i = 13000 MDL;

S = 20 / 26 * 13000 = 10000 MDL.

Adică, se presupune că subiectul trebuie să achite taxa în mărime de $(T \cdot Ti) - S = (26 \cdot 13000) - 10000 = 328000$ MDL în situația în care suma totală a taxei pentru acest exemplu, fără scutire, este egală cu 338000 MDL. Luând în considerație faptul că subiectul deja a cheltuit pentru colectare/sortare/reciclare a deșeurilor de ambalaje 260000 MDL reiese că aportul său total în managementul deșeurilor este egal cu 588000 MDL. Considerăm acest lucru incorect. Mai mult ca atât, din regula propusă nu este clar care este suma taxei pe care o achită subiectul, deoarece regula stabilește doar modul de calculare a scutirii.

Prin urmare, dorim să atragem repetat atenția că în cadrul Grupului de Lucru al Ministerului Mediului, după care și la ședințele de lucru în Parlament, participanții au agreeat că „subiecții care implementează REP nu achită taxa pe ambalaje dar achită doar diferența dintre ținta de valorificare și cantitatea valorificată de fapt”. Acest lucru nu este reflectat în mod corespunzător în proiectul de lege propus. Nu a existat, la acea etapă, o înțelegere despre scutire în sensul proiectului dat care presupune că agenții economici deja datorează 100% din taxă pe ambalaje și au dreptul la scutire care se calculează după o formulă.

În acest sens, ar fi corect de a calcula nu scutirea, dar nemijlocit suma taxei pe ambalaje care se impune subiectului pentru achitare după formula:

$$T = (T - V) \cdot Ti$$

Unde:

T – este taxa pentru achitare;

T = Cantitatea de deșeuri ce corespunde țintei de reciclare conform anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 561/2020;

V = Cantitatea de deșeuri reciclată;

Ti = Valoarea Taxei pe ambalaje conform punctului 4 al prezentului articol;

Model calcul: $T = (26 - 20) \cdot 13000 = 78000$ MDL.

Astfel, cu cheltuieli pentru reciclare efectuate în mărime de 260000 MDL și suma totală de cheltuieli ale subiectului, suma este egală cu 338000 MDL (260000 + 78000).

Probabil, aceasta coincide și cu viziunea autorilor, nefiind exprimată corect în proiect, de altfel se pierde logica mecanismului din proiectul inițiativei.

3. Nici proiectul de lege, nici cadrul normativ național în vigoare nu prevede un mecanism aplicabil de scutire de la plata taxei pentru poluarea mediului pentru ambalajele utilizate de către producătorii autohtoni, pentru ambalarea produselor destinate exportului și care, în consecință, nu poluează mediul în Republica Moldova. Până la 50% din întreaga cantitate de produse agro-alimentare autohtone (vinuri, conserve, sucuri, etc.) sunt exportate. De facto, producătorii autohtoni achită în volum deplin taxa pentru poluarea mediului după importul în țară a ambalajului, inclusiv pentru ambalajul utilizat pentru produsele finite exportate, care nu sunt plasate pe piața internă. Astfel, proiectul de lege pune producătorii locali în situație defavorizată comparativ cu importatorii de produse finite, fiind încălcate condițiile unei concurențe loiale pentru toți actorii economici. Respectiv, se propune elaborarea unui mecanism de scutire de la plata taxei privind poluarea mediului a ambalajelor utilizate pentru produsele destinate exportului, care să fie aplicabil odată cu intrarea în vigoare a proiectului de lege.

4. Proiectul de lege este promovat în lipsa argumentării economice dar și a analizei impactului de reglementare, fapt ce contravine principiilor transparenței decizionale și este un exercițiu contraproductiv.

Suplimentar, considerăm că lipsa unei argumentări clare privind oportunitatea modificărilor propuse; prezența lacunelor în drept; a unor norme irealizabile; nedeterminarea entităților publice responsabile de calificarea ambalajelor în „reciclabile” și „nereciclabile”; elemente de concurență neloială între importatori și producătorii locali, sunt posibili factori de risc care pot face proiectul de lege imposibil de implementat.

Cele invocate mai sus au fost expuse anterior atât autorului Proiectului de lege, cât și instituțiilor abilitate cu atribuții de ocrotire a mediului.

Astfel, considerăm necesară completarea proiectului de lege cu o analiză a impactului de reglementare, care să descrie clar și fără ambiguități valoarea noilor taxe propuse dar și să estimeze impactul în timp a efectelor proiectului de lege asupra veniturilor la bugetul țării. Suplimentar, supunerea proiectului de lege tuturor expertizelor economice, financiare și anticorupție de rigoare, vor exclude posibili factori de risc.

Considerăm că aceste propuneri vor avea un impact pozitiv în implementarea eficientă a Responsabilității Extinse a Producătorului, vor stimula agenții economici și vor rezolva problema taxării duble de mediu nejustificată.

Vă rog să îl considerați pe Mihai Burunciuc, Policy Manager (mihaiburunciuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Comisiei parlamentare de mediu, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea recomandărilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova